

Силабус навчальної дисципліни

«ОСНОВИ РИТОРИКИ»

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: Соціальні та поведінкові науки

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента із альтернативного переліку
Курс	3 (третій)
Семестр	5 (п'ятий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити/120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Курс орієнтований на глибоке та ґрунтовне засвоєння майбутніми фахівцями психолого-соціологічних та педагогічних основ ораторської майстерності. В основі комунікативної взаємодії – володіння мовою. З цих позицій риторика представляє собою ефективну форму мовного впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей у комплексі професійної майстерності фахівця будь-якої галузі професійної діяльності. Вивчення дисципліни передбачає формування творчого теоретичного мислення, опанування студентами основ як професійної, так і міжособистісної комунікації, практичними комунікативними навичками адаптації в сучасних українських реаліях. У результаті вивчення дисципліни студенти мають опанувати основні теоретичні засади ораторського мистецтва, отримати практичні навички, необхідні майбутньому фахівцю.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Курс спрямований на вивчення: – змісту основних понять, законів та видів риторики; – основних видів ораторського мистецтва; – історичних витоків красномовства (риторичні традиції Стародавнього світу, Середньовіччя, Нового часу), особливостей розвитку риторики в Україні та сучасного статусу ораторського мистецтва у світі; – художніх та літературних прийомів, засобів емоційно-образної та логічної виразності у мові оратора; – найвидатніших представників ораторського мистецтва.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– використовувати різні види та жанри ораторських виступів; – планувати виступ та готувати матеріал до нього; – користуватися методикою підготовки та виголошення промови; – володіти основами техніки мовлення та виразного читання; – фахово вести розгорнутий монолог/діалог; – вміло застосовувати вербальні і невербальні засоби спілкування; – ефективно аналізувати аудиторію та слухачів; – розвивати особистий ораторський стиль; – ефективно аналізувати та налагоджувати контакт з аудиторією, слухачами.
Як можна користуватися набутими знаннями і	Сучасна риторика - це і наука про способи переконання та ефективні форми впливу на аудиторію, і мистецтво красномовства.

уміннями (компетентності)	Риторика узагальнює прийоми, які дають змогу підготувати й виголосити виступ так, щоб точно й виразно донести до аудиторії думки, переконати у їхній слушності, вплинути на почуття слухачів, а часом і спонукати їх до певних учинків. Для представників певного фаху - політика, юриста, вчителя - володіння риторичними вміннями є важливою професіограмою, тому факультативний курс «Основи риторики» має стати суттєвим доповненням до базового компоненту освіти.
Навчальна логістика	<i>Поняття риторичного ідеалу. Риторика в античну епоху. Риторичний ідеал античності. Видатні оратори Давньої Греції: Сократ, Платон, Демосфен. "Риторика" Аристотеля. Оратори Давнього Риму. Риторичний ідеал Цицерона.</i> <i>Роди красномовства: академічне, судове, соціальнополітичне, соціально-побутове, церковно-богословське. Жанри ораторського мистецтва.</i> <i>Психологія мовлення. Мовленнєвий акт. Структура мовленнєвої ситуації. Складові мовленнєвої акту. Дискурс. Типи мовленнєвих дій і типи дискурсу.</i> <i>Підготовка до виступу. Поняття цільової установки (мети) виступу. Види промов за цільовою установкою (інформативні, переконувальні, закличні (спонукальні), розважальні). Вибір теми відповідно до мети (цільової установки) виступу, компетенції та особистих інтересів промовця. Урахування інтересів аудиторії. Актуальність і новизна теми. Формулювання теми виступу. Принципи і прийоми підготовки до виступу.</i> <i>Взаємодія оратора і слухачів. Прийоми встановлення контакту з аудиторією. Форми співпереживання: інтелектуальне та емоційне. Прихована форма діалогу. Відвертий діалог. Засоби утримання та активізації уваги слухачів. Прийом 4 емоційної розрядки.</i> <i>Техніка виступу. Дикція оратора. Темп і гучність мовлення. Висота голосу. Інтонація. Емоційність виступу. Тренування скоромовками.</i> <i>Вимоги до промовця. Зовнішній вигляд і поведінка. Урахування оратором особливостей певної аудиторії при створенні власного іміджу. Невербальні засоби спілкування оратора: жести, міміка. Особливості виступу перед мікрофоном.</i> Види занять: лекції, практичні заняття, тренінгові заняття Методи навчання: лекція-дискусія, бінарна лекція, метод проектів, тренінги, коучинги, кейс-метод, майстер-класи Форми навчання: очна, заочна, дистанційна
Пререквізити	Загальна теоретична підготовка студентів бакалаврату з розуміння психологічної природи та сутності ораторського мистецтва, а також оволодіння ними основами ораторського мистецтва.
Пореквізити	Знання основ риторики дозволяє розвиток риторичної особистості, удосконалення комунікативних умінь здобувачів вищої освіти, долучення їх до ораторського мистецтва, формування в них основ майстерності публічного мовлення.
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	Науково-технічна бібліотека НАУ: 1. Вандишев В.М. Риторика. Київ, 2018. 2. Спанатій Л.С. Риторика. Київ, 2016. 3. Грехем Скотт Дж. Конфлікти: шляхи їхнього подолання. К., 2012. 4. Олійник Ольга Борисівна. Сучасна ділова риторика: навчальний

	посібник / МОН. – Київ: Кондор, 2010. – 166 с. 5. Олійник Ольга Борисівна . Риторика: Навчальний посібник/ МОН. – Київ: Кондор, 2009. – 170 с. 6. Онуфрієнко Галина Сергіївна. Риторика: навчальний посібник/ МОН. – Київ: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с. 7. Пономарьова Галина Федорівна, Петриченко Лариса Олексіївна, Бабакіна Оксана Олексіївна . Риторика: навчальний посібник Харків: КЗ ХГПА, 2013. – 420с. 8. Спанатій Любов Степанівна . Риторика: Навчальний посібник/ МОН. – Київ: Ін Юре, 2008. – 144 с.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Навчальна мультимедійна аудиторія, проектор, схеми, таблиці тощо
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Залік, тестування, творчі завдання, аналіз медіапродуктів, відеозаписів, медіакритика тощо.
Кафедра	Педагогіки та психології професійної освіти
Факультет	Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(і)	 ХОМЕНКО-СЕМЕНОВА Лєся Олексіївна Посада: доцент Вчений ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Профайл викладача: https://www.researchgate.net/profile/Lesia_Chomenko-Semenova https://orcid.org/0000-0001-9164-3156 Тел.: (096)757-88-64 E-mail: lesia.khomenko-semenova@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.805
Оригінальність навчальної дисципліни	Розвиває критичне мислення, творчий підхід до вирішення нестандартних завдань, інформаційну компетентність, розуміння психологічної природи та сутності реклами, психологічне забезпечення рекламної діяльності.
Лінк на дисципліну	Google Classroom G Suite: wr3ng45

Розробник

Хоменко-Семенова Л. О.

Завідувач кафедри

Лузік Е. В.